

ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Гавва С.К.

студентка;

Пильгун Н.В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
Національний авіаційний університет*

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Для будь-якої сучасної держави право, як система регулювання суспільних відносин має дуже важливе значення, адже воно є головним суспільним регулятором усіх сфер життя, охороняє і захищає права людини, встановлює єдині для всіх правила суспільної поведінки, допомагає управляти суспільством, розв'язувати соціальні проблеми, дозволяє орієнтуватись в житті, вирішувати конфлікти, обирати ті чи інші варіанти вирішення ситуацій, спираючись на головний критерій – законно чи незаконно, встановлює зразки правомірної поведінки, охороняє, захищає існуючі відносини і людей та ін. Відповідно, своє право має й Європейський Союз.

Право Європейського Союзу (ЄС) є системою законів, що діють у державах-членах цього альянсу.

ЄС має політичні інститути, соціальну та економічну політику. Згідно зі своїм Судом, ЄС представляє "нову правову систему міжнародного права".

Законами Європейського Союзу є низка договорів, законів та судових рішень, які діють поряд з правовими системами держав-членів Європейського Союзу. Кожного разу, коли виникає конфлікт між законодавством ЄС та національним законодавством, законодавство ЄС має перевагу над національним і є обов'язковим для всіх національних органів влади, якщо держава є членом.

Щодо приєднання, то перш за все, держави-претенденти, які мають намір приєднатися до ЄС, повинні відповідати так званому Копенгагенському політичному критерію членства, а саме: дотримуватися принципів демократії, панування права, поважати права людини і національних меншин, а також повністю і цілком керуватися принципами, закріпленими в установчих документах ЄС з метою «досягнення стабільності і процвітання на всьому Європейському континенті».

Також необхідно акцентувати увагу й на ті умови, які висуває ЄС майбутнім членам. Їх виконання необхідне для більш успішного процесу приєднання. Це, перш за все, приведення внутрішньої національної правової системи країн у відповідність з нормативною базою Союзу, тобто здійснення процесу уніфікації та імплементації норм права [1].

Норми права ЄС є загальнообов'язковими для їх суб'єктів правилами поведінки, встановленими або безпосередньо угодою держав-членів, або через акти спільних інститутів самостійних міжнародних організацій (ЄС і Європейських співтовариств). Дотримання і застосування норм права ЄС забезпечується спеціальним правовим механізмом захисту і контролю та включає діяльність ряду інститутів ЄС і внутрішніх органів держав-членів.

Насправді ж норми права ЄС формуються як традиційними міжнародно-правовими способами, так й за допомогою ретельно відрегульованих інституційних процедур, прийнятих в установчих актах або сформованих під час практичної діяльності інститутів ЄС. Держави-члени видають норми права ЄС через спільно підписані між собою установчі акти та інші міжнародні договори.

З урахуванням того, що установчі угоди ЄС мають рамковий характер, норми цих договорів наповнюються конкретним правовим змістом за підсумками правотворчої діяльності ЄС і Європейських Співтовариств. Відповідальність за дотримання норм права ЄС і контроль за їх застосуванням розподіляється між державами-членами та інституціональною системою ЄС [2, с. 120].

Саме Європейська комісія є органом, відповідальним за забезпечення того, аби законодавство ЄС було застосовано у всіх державах-членах.

Варто наголосити, що законодавство ЄС не передбачає надання спеціальних засобів правового захисту у національних судах у разі порушення саме законодавства Євросоюзу. Європейський Суд не мав можливості розробити такі засоби правового захисту, оскільки не може самостійно вирішувати питання щодо скарг громадян про те, що права, передбачені законодавством ЄС, були порушені. Разом з тим, Європейський суд забезпечив судовий захист прав ЄС шляхом встановлення деяких загальних принципів, що стосуються адекватності національних законів про засоби правового захисту.

До них відносяться принцип еквівалентності правових засобів ЄС щодо національних засобів правового захисту та вимога про те, щоб засоби правового захисту за порушення законодавства ЄС були ефективними. Різні національні правові системи забезпечують різноманітні засоби захисту від порушення законодавства у сфері зайнятості та виробничих відносин.

Як висновок можна стверджувати про те, що досягнення права Європейського Союзу є:

- свобода переміщення. Це дало 500 мільйонам осіб вільно обирати де жити, навчатися або працювати у будь-якій з 28 країн-членів ЄС. Свобода переміщення є одним з основних принципів спільного ринку ЄС, але разом з тим, й одним з найбільш суперечливих, оскільки фігурує з побоюваннями щодо еміграції й живиться популістським негативом. За даними статистики, з 2014 року, не у своїх країнах проживає близько 14 мільйонів громадян ЄС;

- заборонення смертної кари. У 1983 році Європейська конвенція з прав людини була оновлена новим протоколом про скасування смертної кари. Хоча це не було безпосередньо роботою ЄС, цей закон, що стимулював припинення

смертної кари в Європі, відігравав ключову роль при вступі до блоку. Спочатку, перед приєднання до ЄС, країна-претендент мала приєднатися до Ради Європи як правозахисної організації. А жодна країна не могла приєднатися до Ради Європи, якщо вона не відмінила смертну кару;

– будівництво економічного і валютного союзу. Його основою служить єдина грошова одиниця ЄС – євро (у цьому процесі доки не беруть участь Великобританія, Данія і Швеція, які з різних причин зберегли в обігу свої національні валюти [3, с. 169];

– перетворення Європейського Союзу на самостійного учасника міжнародних відносин та встановлення Союзом партнерських зв'язків з іноземними державами [3, с. 169].

Отже, право Європейського Союзу має широку палітру різного рівня і змісту нормативно-правових документів, які регулюють правовідносини у самих державах, які є членами ЄС та їх міжнародні зв'язки.

Список використаних джерел:

1. Тенденции и перспективы развития Европейского Союза: матеріали кафедри інтеграційного і європейського права МПЮА [Електронний ресурс] / Ю. Дзюва – Режим доступу: <http://eulaw.edu.ru/publikatsii/stati-po-pravu-evropejskogo-soyuza/tendentsii-i-perspektivy-razvitiya-evropejskogo-soyuza-dziova-yuliya>.

2. Капустин А. Я. Право Европейского Союза: понятие и классификация норм // Вестник РУДН, сер. Юридические науки, 2000. № 2. С. 120.

3. Плахтій Ю. В. Правові і організаційні основи функціонування конфедерації // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова №19. Серія 18. Економіка і право. Випуск № 19. 2012. С. 168–169.

Маліновська М.В.

студентка,

Київський університет права

Національної академії наук України

КОМПЕТЕНЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ У ПРОЦЕСІ УКЛАДЕННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ УГОД

Європейський Союз (далі – ЄС) є одним з найбільших торговельних партнерів, про що свідчить кількість укладених договорів про зону вільної торгівлі з третіми країнами, що надають ряд торговельних преференцій, зокрема, усунення митних тарифів, залучення іноземних інвестицій та поліпшення клімату для ведення бізнесу.

Стаття 207 Договору про функціонування ЄС (далі – ДФЄС) встановлює спільну торговельну політику як виключну компетенцію ЄС [1]. Зокрема, ДФЄС закріплює положення, що спільна торговельна політика повинна ґрунтуватися на єдиних принципах, зокрема щодо змін тарифних ставок,